

ORIENTERINGSSAK

Orientering om gjennomgang av målstruktur og regelverk for UH-sektoren

Kunnskapsdepartementet har i vår satt i gang tre parallelle prosesser for det de omtaler som forenkling og forbedring av rammeverket for universiteter og høyskoler:

- 1) Et utvalg skal se på forenkling av regelverket for universiteter og høyskoler. UiT har gitt innspill til mandatet for dette utvalget. (Se vedlegg 2)
- 2) Det skal gjøres en mulighetsstudie for å vurdere tilknytningsformer for statlige universiteter og høyskoler. Det er ikke avklart hvordan og når dette skal gjøres.
- 3) Forenkling av målstrukturen. Her er vi invitert til å gi innspill innen 1. juni. De nye målene er tenkt inkludert i tildelingsbrevet for 2019, noe som gir svært kort horisont for arbeidet.

I denne saken gis universitetsstyret en kort orientering om status for de tre prosessene ved UiT og inviteres til å komme med innspill til hvordan institusjonen bør tilnærme seg sentrale spørsmål.

1. Forenkling av regelverket

UiT har gitt et innspill til mandatet for utvalget som skal gå gjennom regelverket for UH-sektoren. Dette er vedlagt saken (Vedlegg 2)

2. Tilknytningsform

Mulighetsstudien for tilknytningsformer for institusjoner i UH-sektoren skal bl.a. omfatte en utredning av en såkalt foretaksmodell. De norske universitetene har i dag juridisk status som forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Regjeringen har uttalt at hensikten med mulighetsstudien er å sikre universitetene mer uavhengighet fra staten, men at statlige universiteter og høyskoler ikke skal gis annen tilknytning dersom de ikke selv ønsker det.

Fra departementets side er det ikke klargjort hva som ligger i en foretaksmodell eller hvilke andre tilknytningsformer som vil omfattes av mulighetsstudien. Departementet sier i sitt brev at mulighetsstudien vil være omfattende og at den vil gjennomføres i tett dialog med sektoren, men har så langt ikke bedt om innspill eller kommentarer.

Flere institusjoner og tjenestemannsorganisasjoner har likevel valgt å kommentere beslutningen om å foreta en mulighetsstudie og har inkludert tilbakemeldinger om tilknytningsform generelt og foretaksmodellen spesielt i sine innspill til de to andre prosessene ovenfor.

Flere av tilbakemeldingene legger til grunn at en foretaksmodell vil innebære at universitetene løsrives fra staten og blir organisert som statsforetak etter Statsforetaksloven og/eller at det innføres tilsvarende særlovgivning som den som i dag gjelder for helseforetakene etter Helseforetaksloven. Dette vil i praksis bety en rekke endringer sammenlignet med dagens juridiske, økonomiske og organisatoriske status. Andre tilbakemeldinger fokuserer utelukkende på elementer av det man antar vil inngå i en foretaksmodell, og de konsekvensene dette vil ha sammenlignet med dagens tilknytningsform. Blant de elementene som har vært mest omtalt er;

- 1) Ny modell for styring og ledelse der institusjonen ledes av en tilsatt rektor og har et styre der flertallet (inkl.styreleder) er oppnevnt av eier.
- 2) Endringer i de ansattes tilsettingsforhold der de ikke lenger er statsansatte med påfølgende endringer i bl.a. stillingsvern, pensjonsordninger og lønnsfastsettelse
- 3) En ny finansieringsmodell som i større grad enn dagens er resultatbasert og markeditilpasset
- 4) Eierskap til bygg og areal og større muligheter til å oppta lån og gjøre egne økonomiske disposisjoner

Veien videre

Universitetsledelsen har så langt inntatt en avventende holdning, og har avstått fra å kommentere mulige fordeler og ulemper med endret tilknytningsform. Vi vil med dette invitere styret til en innledende diskusjon rundt problemstillingene ovenfor og UiTs videre tilnærming til prosessen. Universitetsledelsen har lagt opp til å drøfte saken med fagforeninger og den utvidede ledergruppen i løpet av mai måned.

3. Forenkling av målstrukturen

UiT er underlagt flere ulike styringsdokumenter som skal bidra til at ansatte og studenter på alle nivåer tar gode beslutninger som støtter opp om en ønsket utvikling i sektoren.

Måldokument	Antall mål	Antall delmål /kulepunkter
Sektormålene	4	18
Utviklingsavtalen	5	20
Drivkraft i nord gjennomgående strategier	5	35
Drivkraft i nord tematiske satsinger	5	19
FNs bærekraftsmål	17	169

Alle målene er samlet i Vedlegg 3.

Sektormålene er gitt av Kunnskapsdepartementet og er de samme for alle universiteter og høyskoler. Det er gitt 18 styringsparametere, og det er enkelt å sammenligne seg med de andre institusjonene, og over tid. Sektormålene ble gitt i sin nåværende form for første gang i tildelingsbrevet for 2016.

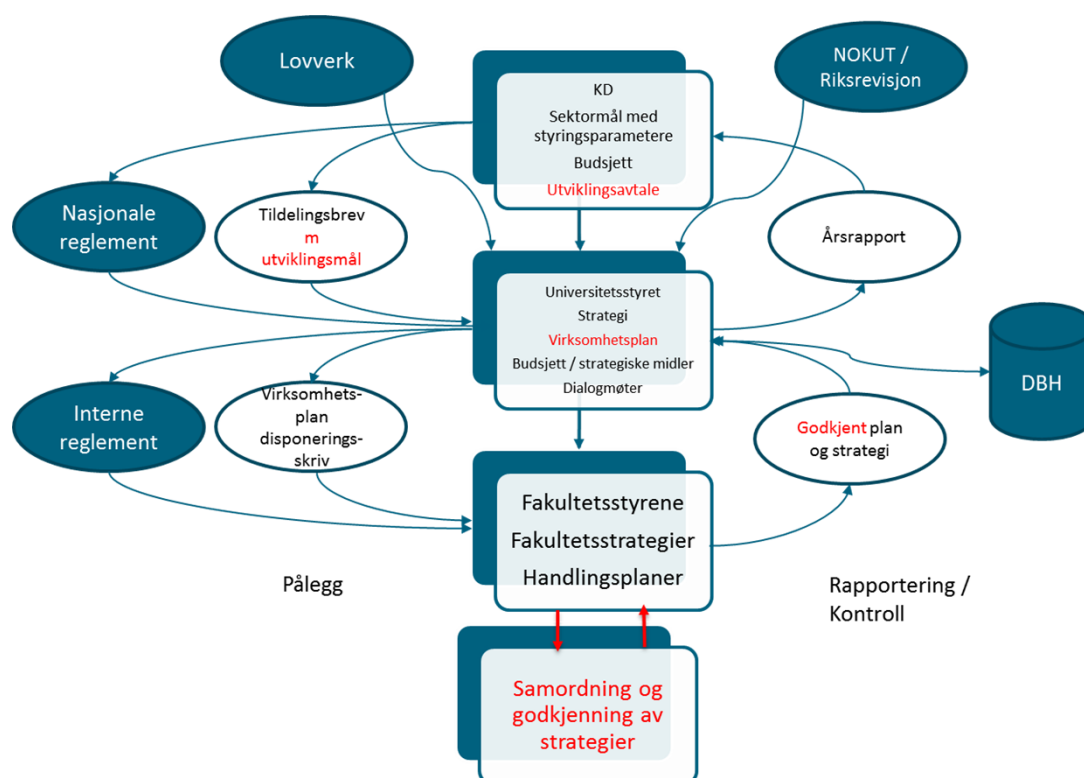
Utviklingsavtalen er fremforhandlet i dialog mellom UiT og KD, og gjelder for to år. Departementet har til hensikt at alle institusjonene skal ha en slik avtale og de skal synkroniseres til å gjelde tre år av gangen. Foreløpig er det ikke knyttet finansiering til utviklingsavtalen. Det er også uklart hvilken rolle denne har i skjæringspunktet mellom sektormålene og institusjonens

egen strategi. Den vil kunne hjelpe institusjonen å prioritere innenfor de mange ulike mål og parametere, men kan også bidra til en utvanning av målstrukturen. Utviklingsavtalene er individuelle og unike for hver institusjon.

Drivkraft i nord er vedtatt av styret ved UiT, og gjelder ut 2022. Kunnskapsdepartementet har liten innflytelse på utformingen av vår strategi, men UiT må rapportere på strategiens mål i årsrapporten. De følger også opp målrapporteringen i etatsstyringsmøtet. Fakultetene utformer sine strategier med utgangspunkt i Drivkraft i nord.

Rapportering og styringsdialog

UiT styres gjennom lovverk og målstruktur som beskrevet over, og kontrolleres gjennom egne rapporter, etatsstyringsmøte og tilsyn fra NOKUT og Riksrevisjonen. En forenklet beskrivelse av styrings- og kontrollmekanismene er gitt i figuren under. Elementene med rød skrift er endringer fra 2017 til 2018.

Tilbakemelding til departementet – prosessen ved UiT.

Fristen for tilbakemelding til departementet på spørsmål om forenkling av målstrukturen er 1. juni. Før den tid vil saken bringes opp for dekanene i møte med universitetsledelsen (Utvidet ledermøte) og med tjenestemannsorganisasjonene.

Universitetsdirektøren ser at UiTs tilbakemelding må bli på et overordnet nivå og vil tilrå at følgende punkter blir sentrale:

- UiT bør gå inn for en forenkling av målstrukturen og tydeligere sammenheng mellom mål og styringsparametere.
- Sammenhengen mellom sektormål, utviklingsavtaler og institusjonenes egne strategier må konkretiseres, og det må være et tydelig målhierarki som henger sammen.

- UH-sektoren er svært heterogen, og det er ikke nødvendigvis hensiktsmessig at alle institusjoner skal styres etter de samme målene. Denne heterogeniteten må derfor ivaretas i utviklingsavtalene og i resultatforventningene.
- Rapporteringsregiment bør kunne forenkles

Også i forhold til denne prosessen inviteres styret til å ha en innledende diskusjon.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Aase Tveito